

HANKINTOJEN SUDENKUOPAT

14.3.2019

1

1

TARJOAJIEN EPÄOIKEUDENMUKAINEN KOHTELU / SUOSIMINEN

- Metsäsuunnittelun tarjouspyynnössä edellytetty laserkeilauksen käyttöä inventointimenetelmänä
- Tarjouspyynnössä etusijalla paikalliset toimijat
- Metsänhoitomaksua ei huomioida tarjousten vertailussa
- Pienhankinnoissa annetaan lisäpisteitä firman koon mukaan, vaikka esim. henkilö määrä ei ole suhteessa hankinnan laatuun
- Laatuasioina hyväksytään kaikki suoritteet, mitä tarjoaja keksii tarjoukseen laittaa
- Vaaditaan tiettyä konemerkkiä, eikä hyväksytä vastaavaa kalustoa
- "Veljenpoikamenttaliteetti"
- Hankintayksikössä töissä henkilö valmistele massa hankintaa ja joka siirtyy palvelukseen yhdelle tarjoajista tarjouskierron aikana
- Joitakin vuosia sitten kunnista, joissa ei ole omaa toimihenkilöä, vain 1 osti metsänhoitopalvelut muualta kuin paikalliselta MHY:ltä, jääviysongelmat luottamuselimityksessä

6.3.2018

CareliaForest Consulting Oy

2

2

ALIHINTAISET TARJOUKSET

- Ei ole oikeutta sulkea pois tarjoajaa pelkästään hinnan vuoksi
- Hankintayksiköllä velvollisuus selvittää, että yhteiskunnalliset velvoitteet täyttyy
- Yhden tarjoajan toimihenkilöhinta metsäpalveluhankinnassa oli 0 euroa/vuosi sekä osa suoritteista tuli tarjoajan kustantamana
- Metsäsuunnittelun tarjoushinta v. 2009 oli 5,70 €/ha, kun paikallisen metsäkeskuksen tarjous oli 18,00 €/ha
 - Toteuttava henkilö oli juuri siirtynyt metsäkeskukselta tarjoajalle
 - Vastaus alihintaiseksi epäiltyyn tarjoukseen oli mm. että "me ei laskuteta sadepäiviltä"
 - Asian kyseenalaistaneelle konsultille potkut
 - Sama toimittaja toimii kunnassa palvelun tuottajana edelleen, eikä toimintoja ole kilpailutettu sen jälkeen mitenkään

6.3.2018

CareliaForest Consulting Oy

3

3

ALIHINTAISET TARJOUKSET

- Hankkija hyväksyi tarjouksen, missä
 - Työntekijän päiväansio n. 25 - 30 €
 - Työntekijät valkovenäläisiä
 - Ilman perehdyttämistä metsätöihin
 - Majoitus teltassa syksyllä Suomessa
 - Palkkaturva hoiti suomalaisen työntekijän osuuden, kun sopimus kaatui
- Rajalinjojen aukaisu kilpailutettiin 2016 – 2018
 - Kilpailutuksen kohteena on tuntihinta sisältäen kaikki oheiskustannukset
 - Matka työkohteelle kohteelle keskimäärin 100 km
 - Sahakorvaus
 - Paikkakustannukset
 - Päiväraha
 - Yrityksen yleiskulut
 - Keskimääräinen laskutettava työaika/kohde on 4 h
 - Tarjousten hintahaarukka 28,00 – 100,00 €
 - Hankintojen hintahaarukka 28,00 – 57,00 €

Katso tarjousvertailu MML

6.3.2018

CareliaForest Consulting Oy

4

4

SUORAHANKINTA ILMAN KILPAILUTUSTA

- Näennäiskilpailutukset / suorahankinta
 - Monet kaupungin tekevät tätä täysin tietoisina
- Tyypillistä pilkkoa pienhankintoihin samankaltaiset tehtävät

ASIAKIRJOJEN LIITTEET JA TEKNISET SELOSTEET

- Onko tarjouspyynnön mukana riittävästi tietoa tehtävistä toimenpiteistä
 - Vai kenties sähköiset materiaalit vain nykyisellä toimijalla?
 - Mts, ilmakuvat, maankäyttösuunnitelmat
 - Onko liitteet luettavassa muodossa

6.3.2018

CareliaForest Consulting Oy

5

5

HANKINTAYKSIKKÖJEN OMAT LAINTULKINNAT

- Virheelliset poissulkemisperusteet
 - Verotuksen maksujärjestely
 - Kuulumattomuus palveluun <https://www.tilaajavastuu.fi/fi/>
 - Kohtuuttomat vastuuvakuutus tai vakuusvaatimukset
 - Vastuuvakuutus 1 milj. € suunnittelutöissä
 - Liikevaihtovaatimus saa olla korkeintaan 2 kertaa hankinnan arvo. Eräässä hankinnassa on viisinkerainen
- Tietyn sovelluksen käyttö suunnittelutehtävissä
 - Voi olla siirto-/loppukäyttöformaatti, mutta suorittaja päättää miten se työn tekee ellei ole erityisperustetta

6.3.2018

CareliaForest Consulting Oy

6

6

VIRHEELLISET PAINOTUKSET

- Kilpailutus tehdään vain yksikköhinnoilla ja jätetään volyymit huomiotta
- Esim. vaikutus 3720 €, 5,2 %

	Tarjoaja 1	Tarjoaja 2	Tarjoaja 3	Volyymi/tuote
Metsuri E/h	32,00 €	42,00 €	42,00 €	600
Moto E/h	124,00 €	114,00 €	110,00 €	120
Ajokone E/h	78,00 €	82,00 €	82,00 €	300
Koivu 2 v	0,80 €	0,65 €	0,65 €	12000
Yksikköhinnoilla	234,80 €	238,65 €	234,65 €	
Määrillä painotettu	67 080,00 €	71 280,00 €	70 800,00 €	

- Kannattaa arvioida pisteytys
 - Miltei aina painoarvot pielessä laatuarvioissa – halvempaa yksikköhintaa vähäarvoisille pisteille ja parhaat hinnat volyymi/pisteytys suhteen parhaille tarjouksen kohdille
- Pisteytys on tilaajan arvomaailmaa ja sen mukaan voi olla painotukset

6.3.2018

CareliaForest Consulting Oy

7

7

HANKINTOJEN RAHOITUS TOTEUTTAJALLA

- Tarkista sopimusluonnoksesta maksuehto ja varaudu rahoittamaan hankinta
- Sopimusehdot eivät saa olla kohtuuttomia
- Suunnitteluhankinnoissa on tavallista, että eka suoritus näkyy omalla tilillä vasta n. ½ vuotta toteutuksen aloittamisesta
- Mikään ei estä julkista hankkijaa, maksamasta etupainotteisesti - ammattitaidottomuus kysymys
 - Riski, että hankinta jää toteuttamatta ja tilaava toimihenkilö joutuu henkkoht. vastuuseen on varsin pieni – en tiedä yhtään tapausta 25 vuoden ajalta
 - Hyvä hankkija maksaa vähintäänkin valmistumisen tahdissa
 - Jos on huonot maksuehdot – mietin, että onko muutkaan hankinnan rutiinit kunnossa

6.3.2018

CareliaForest Consulting Oy

8

8